

Pirmieji eismo įvykiai

Žodžiai eismo įvykis įvairiomis kalbomis skamba skirtingai (pvz.: angliškai – accident, rusiškai - дорожно – транспортное происшествие ir t.t.), tačiau jų pasekmės vienodai skaudžios tiek Lietuvoje, tiek Europoje, tiek Rusijoje ir kitur.

Teigiama, kad Mary Ward buvo užmušta garais varyto automobilio Airijoje 1869.

Manoma, kad pirmasis pasaulyje eismo įvykis, kuriame dalyvavo automobilis ir kurio metu žuvo žmogus, įvyko 1893 metais Niujorke, Brodvėjuje. Šio eismo įvykio kaltininkės - trys moterys, nors jo auka tapo emigrantas iš Europos siuvejė Josif Blium.

Pirmasis Europoje įvykęs eismo įvykis žiniasklaidoje paminėtas 1896 metais. Rugsėjo 17 d., pirmadienį, ponė Bridgette Driscoll (paveiksle) iš Kroidono (Londono apylinkėse) išsirengė su draugėmis į folkloro ansamblio premjerą. Prie Kristalinių Rūmų, Sydenhamo Londone, nepastebėjusios įspėjamojo ženklų "Dėmesio! Neartklinė transporto priemonė!", jos šio per gatvę. Gatvė tuo metu važiuojo trys automobiliai. Ponė Bridgette Driscoll, jau būdama gatvės viduryje, nustebusi pamatė "dideliu" greičiu tiesiai į ją važiuojantį niekada nematytą automobilį. Išsigandusi ir norėdama kaip nors apsisaugoti, moteris atkišo į artėjantį automobilį. Tačiau automobilis trenkėsi į poniją Bridgette Driscoll. Priekiniai ratai pervažiuojo jos galva, užpakaliniai - kairę koją. Tik po pusvalandžio jos palydovės atsitokėjo ir sugebėjo iškviešti gydytoją ir dvasininką. Teisme vairuotojas aiškino neviršijęs 4 mylių per valandą (6,4 km/h) greitį, nes jo automobilis negali važiuoti greičiau. Teisejo nuosprendis: ponė Bridgette Driscoll tapo savo neatsargumo auka.

Henry Hale Bliss (1830 m. birželio 13-ąją – 1899 m. rugsėjo 14-ąją) buvo pirmas asmuo, užmuštas elektrinio automobilio nelaimingame atsitikime Jungtinėse Valstijose. 1899 m. rugsėjo 13-ąją jis išėjo nuo tramvajaus Vakarų 74-ojoje Gatvėje ir Centriniam Parke į vakarus Niujorke, kai elektrinis taksi (Automobilis Numeris 43) partrenkė jį ir sutraiškė jo galvą ir krūtinės ląstą. Įdomu, kad taksi buvo elektra varoma transporto priemonė, ir tai buvo prieš vidaus degimo variklio dominavimą. Jis mirė nuo savo sužalojimų kitą rytą. Arthur Smith, taksi vairuotojas, buvo suimtas ir kaltintas žmogžudyste, bet buvo išteisintas remiantis tuo, kad tai buvo netyčinis nužudymas. Teigiama, kad taksi keleivis buvo daktaras David Edson, buvo ankstesnio Niujorko mero Franklin Edson sūnus.

1899 metų rugsėjo 14 dieną laikraštis „The New York Times“ išspausdino tokį tekstą:
[http://en.wikipedia.org/wiki/Henry_H._Bliss;]

KINGSTON, Jamaica, Sept. 12.—The American schooner Mildred E., from San Blas for New York, stranded here yesterday. She is reported to be a total wreck. The cargo has been salvaged and the crew are going home. Trouble is arising over the wreckers looting the vessel.

FATALLY HURT BY AUTOMOBILE.

Vehicle Carrying the Son of ex-Mayor Edson Ran Over H. H. Bliss, Who Was Alighting from a Trolley Car.

H. H. Bliss, a real estate dealer, with offices at 41 Wall Street, and living at 235 West Seventy-fifth Street, was run over last night at Central Park West and Seventy-fourth Street. He was injured fatally.

Bliss, accompanied by a woman named Lee, was alighting from a south-bound Eighth Avenue trolley car, when he was knocked down and run over by an automobile in charge of Arthur Smith of 151 West Sixty-second Street. He had left the car, and had turned to assist Miss Lee, when the automobile struck him. Bliss was knocked to the pavement, and two wheels of the cab passed over his head and body. His skull and chest were crushed.

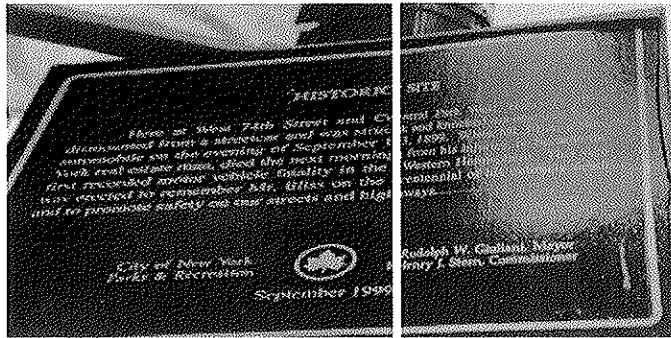
Dr. David Orr Edson, son of ex-Mayor Edson, of 38 West Seventy-first Street, was the occupant of the electric cab. As soon as the vehicle was brought to a standstill he sent in a call to Roosevelt Hospital for an ambulance, and until its arrival did all he could to aid the injured man. When he was taken to the hospital Dr. Marny, the house surgeon, said that Bliss was so seriously injured that he could not live.

Smith was arrested and locked up in the West Sixty-eighth Street Station. It is claimed that a large truck occupied the right side of the avenue, making it necessary for Smith to run his vehicle close to the car. Dr. Edson was returning from a sick call in Harlem when the accident happened.

Mr. Bliss boarded at 235 West Seventy-fifth Street. The place where the accident happened is known to the motormen on the trolley line as "Dangerous Stretch," on account of the many accidents which have occurred there during the past Summer.

Minėtam įvykiui pažymėti 1999 m. rugsėjo 13-ąją buvo paskirta graviruota plokštelė, joje rašoma:

„Čia Vakarų 4-ojoje Gatvėje ir Centriniam Parke į vakarus, Henry H. Bliss išlipo tramvajaus ir buvo nufužtas automobilio 1899 m. rugsėjo 13-osios vakarą. Kai p. Bliss, Niujorko nekilnojamojo turto vyras, mirė kitą rytą nuo jo sužalojimų, jis tapo pirma įrašyta mirtina automobilio auka Western Hemisphere. Šis ženklas buvo pastatytas, kad atmintų p. Bliss šimtmetį jo pirmalaikės mirties ir skatintų saugumą mūsų gatvėse ir magistralėse.“

Lietuvoje automobilių skaičius, nors ir lėtai, bet augo. Be abejo, anksčiau ar vėliau galėjo įvykti ir įvyko pirmasis, kaip dabar sakoma, eismo įvykis. Apie tai Vilniaus laikas 1908 m. lapkričio 8 dieną rašė: „Mūsų mieste yra vienas automobilis, kuris laksto gatvėmis, baidydamas vežikų arklius ir atkreipdamas visų gatvės žiopių dėmesį. Iki vakar dienos apsaugą be įvykių. Tačiau vakar apie pirmą valandą dienos Katedros aikštėje automobilis per vairuotojo neatidumą užvažiavimą ant vežiko Nr. 617 ir stipriai sužeidė arklį bei sulaužė vežimą. Einantis pro šalį policijos komisaras sulaukė automobilį ir nusiuntė jį su specialia palyda į policijos valdybą“ (R. Žičkaus archyvo dokumentai).

Eismo įvykių statistika

Didėjantis automobilių skaičius įtakoja ir eismo įvykių augimą. Kai automobilių skaičius sparčiai auga, o kelių tinklas nesiplečia, didėja automobilių koncentracija, eismo intensyvumas, kamščiai ir t.t. To pasekoje didėja eismo įvykių, juose žuvusių ir sužeistų skaičius. Daugelyje šalių eismo įvykiai yra valstybinio masto problema. Pavyzdžiui, JAV per metus žūva apie 50000 žmonių, o sužeidžiama apie 35 – 40 kartų daugiau. VFR kasmet žūva apie 14000 žmonių, Prancūzijoje – apie 11-14 tūkst. ir t.t. Tarptautinė įvykių apsaugos organizacija nurodo, kad devyni eismo įvykiai iš dešimties įvyksta dėl eismo dalyvio kaltės, VFR eismo dalyviai kaltinami dėl 82%, Vengrijoje – dėl 74% eismo įvykių ir kt. Dėl kelio sąlygų eismo įvykių būna mažiau: JAV – 28%, VFR - 8% ir kt.

Lietuvos įskaitinių eismo įvykių statistika ir dinamika.

